

ZPRAVODAJ

Leden 2025

Úvodní slovo projektu MAP IV

Vážení čtenáři, dostává se k Vám další číslo zpravodaje projektu MAP. Máme za sebou první rok realizace projektu MAP IV, který v prosinci 2023 plynule navázal na ukončený projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání III pro ORP Lipník nad Bečvou. Realizace projektu má přinést především zvýšení kvality, inkluzivity a spolupráci všech aktérů ve vzdělávání. Pomocí má tedy ke sdílení informací a zkušeností pro moderní výuku, ale je také podporou při zavádění řešení snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol i v celém území. Důraz klademe na spolupráci s rodiči, zřizovateli, veřejností i místními zaměstnavateli na trhu práce. Důležitá pak je také podpora psychického stavu dětí i dospělých, zlepšování kritického myšlení a prevence sociálně-patologických jevů ve společnosti. Součástí tohoto projektu, který je spolufinancován Evropskou unií, je mimo jiné pořádání akcí a nejrůznějších setkání zaměřených na školskou tematiku. Některé z nich jsou zaměřeny na pedagogy a vedení základních a mateřských škol, jiné na pracovníky v neformálním vzdělávání, další cílí na děti a žáky mateřských a základních škol. Nezapomínáme však ani na rodiče, nepedagogické pracovníky, zřizovatele vzdělávacích zařízení a další aktéry ve vzdělávání.

V rámci projektu pracují tři Pracovní skupiny, jejichž členové se profilují z řad vedení škol, pedagogů, pracovníků v neformálním vzdělávání, rodičů a zástupců obcí. Tyto platformy jsou nejdůležitějším nástrojem pro prohloubení procesu spolupráce mezi školami v území. Pracovní skupiny (PS) máme následující: PS Financování, PS pro podporu moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí a PS pro rovné příležitosti.

Práce na projektu MAP IV budou probíhat až do konce roku 2025 a my se těšíme na pokračování vzájemné spolupráce.

Za realizační tým MAP IV, Petra Kamelandrová, projektová manažerka MAP

Realizační tým

Mgr. Petra Kamelandrová
projektová a finanční
manažerka,
koordinátor/facilitátor

MAS MORAVSKÁ BRÁNA, z.s.
Bratrská 358
Lipník nad Bečvou

www.mas-moravskabrana.cz

Bc. Lenka Zavadilová, DiS.
odborný pracovník
implementace

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Aktivity realizované v projektu

Leadership – mentoring a koučink vedoucích pracovníků škol Moravské brány

Novou aktivitou v území, které je zaměřena na ředitele, respektive vedení škol, je manažerský program „Pedagogický leader 1 – mentoring a koučink vedoucích pracovníků mateřských a základních škol“. Pedagogický lídr je ten, kdo dokáže nastavovat vize a cíle tak, aby se vize stala sdílenou všemi aktéry ve vzdělávání. Zároveň má růstové myšlení, dbá na respektující vztahy a bezpečné prostředí. Pedagogický lídr vede školu způsobem, v němž jsou alfou a omegou děti a jejich učení. Věnuje se vedení učitelů a pomáhá jim na cestě za jejich profesním a osobnostním rozvojem. Zahraniční výzkumy a přístupy ukazují, že právě takový přístup je spojen s kvalitními vzdělávacími výsledky žáků, ale také s pedagogickým wellbeingem, bezpečným klimatem ve škole a posilováním rovnosti ve vzdělávání. Posilování role ředitele jako pedagogického lídra je proto jedním z cílů tohoto našeho projektu, ale je i cílem vzdělávací politiky ČR.

Pedagogický leadership vnímáme jako cestu k úspěchu školy

Přestože je v území Moravské brány tato aktivita nová, přihlásili se nám do ní vedoucí pracovníci z poloviny našich mateřských a základních škol. V průběhu půl roku se budou intenzivně věnovat tématům jako je: bezpečné prostředí pro učení, kolegiální podpora, kvalita ve výuce, komunikace podporující učení, plánování a realizace profesního rozvoje pedagogů i trénink vedení rozhovoru.

Jako realizátoři projektu MAP jsme skutečně rádi, že můžeme podporovat lídry v hledání kvality ve vzdělávání a přejeme našim ředitelům nejen efektivně využitý čas, který bude velkým přínosem pro ně samotné i pro jejich školy, ale také jim přejeme příjemně strávené chvíle s ředitelskými kolegy z regionu.

Inspirativní výjezd do Brna

Pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci, vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé, ostatní aktéři v oblasti vzdělávání se začátkem května v rámci projektu MAP vydali na Inspirativní výjezd do Brna. Navštívili jsme Brněnské podzemí Labyrint a Kostnici, kde jsme se dozvěděli o historickém povědomí těchto historických objektů i o historii samotného Brna. Poté jsme navštívili Hvězdárnu a planetárium,

kde jsme se zúčastnili programu Příběh nekonečných poutníků, kde jsme se dozvěděli spoustu informací z oboru přírodních věd, především o Sluneční soustavě a planetách. Přednášky se zúčastnil i špičkový odborník, který se tímto tématem zabývá. S odborníkem naši účastníci vedli diskusi na dané téma. V odpoledních hodinách jsme navštívili hrad Špilberk, kde jsme se zúčastnili vyhlídkového okruhu Příběh hradu s průvodcem, kde jsme se dozvěděli spoustu nových informací. Cílem této aktivity bylo prohloubit a rozšířit spolupráci škol se svými zřizovateli i ostatními obcemi v území, propojování pedagogů s aktéry neformálního vzdělávání, sdílení zkušeností, poskytnutí prostoru pro vzájemnou interakci účastníků na neformální půdě, podání námětů na spolupráci a v neposlední řadě seznámení účastníků s atrakcemi Brna nejen pro vlastní rozšíření obzorů, ale také jako možné místo pro exkurze dětí a žáků z našich škol.

Interaktivní zážitkové programy ve školách Moravské brány

V rámci podpory rovných příležitostí, primární prevence rizikového chování žáků a podpory osobnostního rozvoje dětí a žáků jsme navázali spolupráci s nestátní neziskovou organizací Sdružením D z Olomouce. Jejím hlavním pilířem jsou interaktivní zážitkové programy pro děti předškolního a školního věku a studenty středních škol. Posláním společnosti Sdružení D je rozvíjet dovednosti pro život, které škola neučí. Jako důležité vnímá rozvíjení dobrých mezilidských vztahů, posilování kreativity, empatie, kritického myšlení, samostatnosti, schopnosti pomoci druhým, odpovědnosti a životního nadhledu. Jsou to dovednosti, které lze a je zapotřebí cvičit.

Jedním z programů, který v našich školách probíhá, je Petřin příběh, který je zaměřený na prevenci látkových závislostí. Zážitkový program vychází ze skutečného příběhu mladé dívky. Petra experimentuje s různými drogami a dostává se do konfliktu se zákonem. Věnuje se lidské potřebě prožívat extázi a katarzi, konfrontuje extázi přirozeně prožívanou s extází uměle navozovanou pomocí drog.

Hlavním cílem programu je uvědomit si rizika experimentování s drogami, pojmenovat si vlastní přirozené zdroje příjemných zážitků, posílit schopnost empatie a sociálního citění. Během programu jsou používány uvolňovací techniky, hry pro navázání spolupráce, žáci v roli, lektor v roli, řešení modelových situací, vytváření živých obrazů, trénink empatie, četba, reflexe a diskuse.

Dalším program je zaměřen na řešení konfliktů a sebeprosazení, nese název Zase já? Program je připravený formou divadla fórum, která umožňuje divákům stát se přímými aktéry příběhu a změnit chování protagonisty tak, aby se děj odvíjel k pozitivnějšímu konci.

Hlavním hrdinou je docela normální kluk Jirka, který ale neumí vhodně řešit problémy s rodiči, ve škole ani s kamarády. Jak na to jít? Anebo ještě lépe – jak problémům předcházet? To vše si mohou účastníci vyzkoušet na vlastní kůži – v roli Jirky. Žáci mohou při programu vyjádřit svůj názor, konfrontovat ho s ostatními, hledat řešení, zkusit si ho v modelových situacích nanečisto a mít tak možnost zvážit vše do důsledků. Hlavním cílem programu je posílit schopnost řešit krizové situace a konflikty, osvojit si respektující chování a empatii.

Posledním program, který bychom vám rádi představili, je Povolné uvolnění. S tímto relaxačním programem pro starší žáky, konkrétně pro 8.–9. roč. ZŠ přišlo Sdružení D po dvou covidových letech, v době Rusko-ukrajinské války. Žáci si v průběhu programu prozkoumávají svoje hranice, uvědomí si, v čem jsou šikovní a co jim jde, a oceňují také své spolužáky. Cílem programu je nabídnout pozitivně strávený společný čas, zvědomění si vlastních zdrojů, podpora pozitivního vnímání spolužáků i sebe sama.

Další preventivní programy proběhly pod vedením firmy ACET ČR na téma Netolismus a Říkat ano, říkat ne. Program Netolismus proběhl na ZŠ v Pavlovicích u Přerova a na ZŠ v Soběchlebských v 8.–9. třídách. Netolismus je nadměrné používání IT technologií, které zasahuje do všech oblastí postiženého. „Pokud máte divné nutkání, nejste-li zrovna on-line, pokud se obáváte, že když nesedíte u počítače, tak vám něco uteče, měli byste se zamyslet. Určitě nejste nemocní, možná ale trpíte netolismem.“

Není to fyzická závislost jako na drogách, ale psychická. Žáci se zážitkovou formou a hrou dozvěděli, jak vzniká závislost netolismus, jaké jsou zdroje netolismu, příznaky, dopady.

Hlavním cíle programu bylo uvědomit si rizika experimentování s IT technologiemi a prevence nelátkových závislostí. Preventivní program Říkat ano, říkat ne proběhl na ZŠ v Prosenicích a na ZŠ Osecké v 5. třídách. Interaktivní a zážitkový program byl zaměřený na zdravý vztah k autoritám – rodičům, učitelům, vedoucím kroužků,

starším lidem. Pochopení vztahu zodpovědnosti a práv. Pomoci žákům vážit si dobrých autorit a umět říct ne, když se autorita chová špatně. Konkrétní aplikace skrze scénky v různých situacích.

Hlavním cílem programu bylo posílit schopnost řešit krizové situace a konflikty, osvojit si respektující chování a empatii k autoritám. V rámci podpory rovných příležitostí, primární prevence rizikového chování žáků a podpory osobnostního rozvoje dětí a žáků jsme navázali spolupráci i s neziskovou organizací P-centrem z Olomouce. P-centrum je odborným střediskem, které poskytuje služby v oblasti specifické primární prevence třídním kolektivům základních a středních škol, jednotlivým žákům, rodičům, pedagogickým pracovníkům a vysokoškolským studentům převážně v Olomouckém kraji. Žáci ze škol z našeho regionu se zúčastnili různých preventivních programů přímo v P-centru v Olomouci. Na prožitkových programech posilujeme dobré třídní klima a pomáháme předcházet rizikovému chování dětí, nebo mírnit jeho dopady. Program Naše třída - naše parta proběhl v P-centru v Olomouci, zúčastnila se ho ZŠ Osecká a ZŠ Osek nad Bečvou.

Cílem programu byla podpora vrstevnických vztahů, kooperace ve třídě a uvědomění si vlastní role. Žáci si formou her a následně řízené reflexe vyzkoušeli různé typy spolupráce a komunikace. Ze společného pozitivního zážitku si zkusili pojmenovat, co z této zkušenosti lze převzít do fungování ve škole a v životě. Základním zaměřením byl wellbeing, osobnostní růst, podpora pozitivního a bezpečného třídního klimatu.

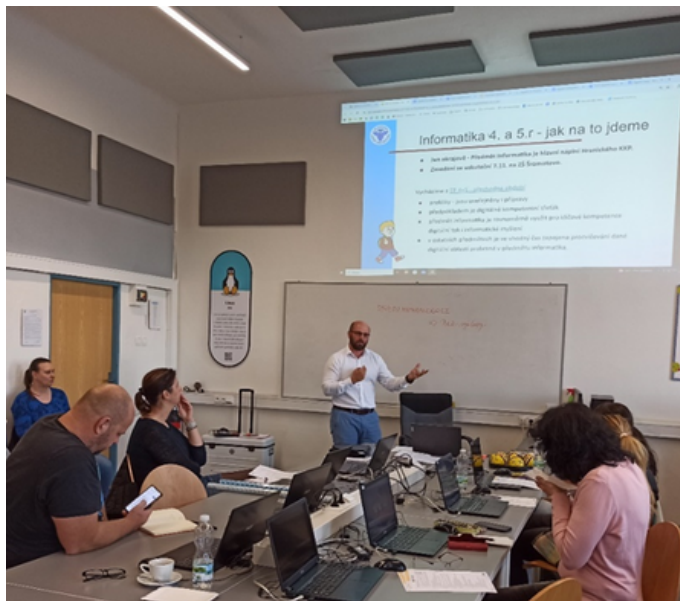
Dalším programem, který proběhl v P-centru byl Kyberbojovníci a jejich offline výzva (Digitální wellbeing pro žáky). Tohoto programu se zúčastnila ZŠ Osecká a ZŠ Prosenice. Obsahem programu je prevence zaměřující se právě na digitální wellbeing. Program byl zaměřen na vyvažování on-line a reálného světa. Žáci se během programu stali bojovníky, jejichž úkolem bylo vyvážit virtuální a reálný život. Hravou formou se tak žáci učili prevenci nelátkových závislostí.

Centrum kolegiální podpory pro digitální vzdělávání slaví úspěch

V rámci evropského projektu MAP – Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV funguje od ledna 2024 na Základní škole Osecká 315 v Lipníku nad Bečvou velmi úspěšná platforma Centrum kolegiální podpory pro digitální vzdělávání. Na jeho posledním setkání se sešlo rekordních 20 učitelů ze škol regionu Moravské brány i regionu Hranicka, se kterým Centrum kolegiální podpory intenzivně spolupracuje. Tato setkání budou probíhat po celou dobu trvání projektu, tj. do konce roku 2025.

Pedagogové se zaměřili především na vyhodnocení výsledků nedávného mapování digitálních dovedností žáků třetích tříd a na možnosti další spolupráce v oblasti výuky informatiky. Dále proběhla intenzivní diskuse o nových materiálech pro "Google školu" a efektivních metodách výuky informatiky ve čtvrtých a pátých třídách.

„Setkání bylo velmi přínosné a poskytlo nám jasnější představu o našich společných cílech,“ uvedl ředitel školy Lukáš Rejzek. „Těšíme se na další spolupráci se zapojenými školami a MAS Lipník nad Bečvou, který je nositelem projektu MAP, jehož jsme součástí.“

Proč je tato platforma důležitá?

Centrum kolegiální podpory slouží jako platforma pro výměnu zkušeností a dobré praxe v oblasti digitálního vzdělávání. Učitelé zde získávají cenné rady, inspiraci a nové nástroje pro svou práci. Cílem je zkvalitnit výuku informatiky na základních školách a připravit tak žáky na nároky moderní doby. Toto Centrum kolegiální podpory bude v rámci projektu MAP IV pracovat až do konce roku 2025. Výstupem aktivit bude mimo jiné tzv. profil třetáka a profil pátáka, což jsou očekávané znalosti a dovednosti žáka ve třetím a pátém ročníku v oblasti digitálních kompetencí, které žáci potřebují pro výuku informatiky a zároveň se jedná o důležité kompetence pro život. Platforma by mohla pokračovat i v následujícím projektu MAP, kde je v plánu pokračovat v mapování digitálních dovedností žáků sedmých a devátých ročníků.

Inspirativní výjezd pro ředitele MŠ a ZŠ

V listopadu se ředitelé z území Moravské brány společně s řediteli a jejich zástupci z MAP Moravské cesty a MAP Hranicka vydali na inspirativní výjezd do Nemojanského mlýna. Součástí programu byl zábavný a inspirativní workshop s paní lektorkou Blaženou Mačákovou na téma: „Komunikace s lehkostí napříč generacemi aneb Jak komunikaci podpořit svůj osobní komfort, wellbeing a dobré vztahy na pracovišti i s rodiči“. Inspiraci a novinky ze Středního článku prezentoval pan Jaroslav Mihal a Jana Zvědělíková. Dále pak jsme se dozvěděli spoustu zajímavých informací z oblasti Kariérového poradenství od Kateřiny Petrové z IDZ. Program, který pomáhá studentům objevit své schopnosti i limity a díky tomu se snadněji rozhodnout pro svoji budoucí školu a kariéru. nám představila paní Kandrnálová z Vyber správně. Na závěr nám paní Júlíe Zendulková představila zdravé stravování a projekt Od vidlí po vidličku. Ředitelé spolu hojně diskutovali, vyměňovali si zkušenosti, navazovali kontakty a to je právě cílem této aktivity.

Kavárna pro rodiče

V březnu proběhla na ZŠ a SMŠ Radslavicích Kavárna pro rodiče budoucích školáků (setkání s rodiči z různých MŠ) na téma: přechod z MŠ na ZŠ. Rodiče v daném území mají možnost vybrat si z několika základních škol v okolí. ZŠ v Radslavicích nabízí alternativní způsob výuky, a to matematiku metodou prof. Hejného. Rodiče společně s paní ředitelkou prodiskutovali způsob výuky matematiky na ZŠ. Žáci 1.-5.ročníku předvedli ukázky práce v hodinách. Poté probíhal workshop, kde bylo představeno matematické prostředí, které by mohlo rodičům pomoci správně se rozhodnout pro výběr školy při přechodu z mateřské školy.

Síťování pedagogů

Síťování pedagogů mateřských a základních škol je jednou z forem vzájemné spolupráce, která učitelům umožňuje setkávat se s kolegy z jiných škol v rámci území. Vzájemné setkávání přináší možnost získávat a vyměňovat zkušenosti a diskutovat o tématech současného vzdělávání. Cílem síťování škol je sdílení vzájemných zkušeností, podpora vzájemného učení škol a pedagogů. Proces síťování vytváří možnost přístupu k novým informacím. Síťování škol vytváří partnerství na základě dohodnutých potřeb a základních principů, kterými jsou svobodná volba a zodpovědnost. V našem území jsme síťování pedagogů zahájili v září.

Duševní zdraví, psychohygienu a wellbeing

Duševní zdraví je pocit pohody, v němž každý člověk naplňuje svůj vlastní potenciál, zvládá běžný životní stres, může pracovat produktivně a plodně a je schopen přispívat k prospěchu své komunity. Duševní zdraví ve škole či při neformálním vzdělávání zahrnuje všechny aspekty sociálně-emočního vývoje dětí školního věku, včetně duševní pohody, nemoci a rizikových a ochranných faktorů. Podpora duševní pohody pedagogických i nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení i zařízení neformálního vzdělávání je tedy nezbytnou podmínkou tvorby bezpečného klimatu ve školách pro všechny aktéry ve vzdělávání. Dobré duševní „nastavení“ pracovníků ve vzdělávání je nezbytnou podmínkou pro duševní pohodu dětí a žáků. Aktivita probíhá formou seminářů, workshopů, interaktivních programů apod. Jedním ze seminářů byl např. seminář - *„Prevence vyhoření učitelů základních škol“*. Účastníci semináře porozuměli fyziologii stresu a seznámili se s technikami jeho zvládnutí. Dále porozuměli syndromu vyhoření, uvědomili si, kde v tomto procesu jsou, a budou znát

možnou prevenci i řešení. Zvědomili si své hodnoty, silné stránky i ohrožení v roli pedagoga.

Seminář byl interaktivní a hodně založený na vlastní sebereflexi a prožitku účastníka. Do jednotlivých bloků byly vloženy různé aktivizační hry, aby se podpořil humor, lehkost a dobré klima sborovny pedagogů.

Dalším tématem byl seminář - *"Principy systému prevence rizikového chování na ZŠ"*. Náplň semináře byla tvořena na míru spolupracujícím školám a zabývala se předpoklady pedagoga, jeho výbavou, zkušeností a intuicí, které jsou nezbytné k vedení minimálních preventivních programů na základních školách. Tento kurz obsahoval jak minimální teoretickou, tak praktickou oblast tvorby pozitivního a bezpečného třídního klimatu pro wellbeing žáků, ale i všech ostatních účastníků vzdělávání. Kurz přispěl k rozvoji kompetencí pedagogů pro práci s heterogenní skupinou žáků. Účastníci byli v teoretické i praktické rovině vedeni ke zlepšení svých kompetencí v oblasti motivace, podpory spolupráce, v péči o duševní zdraví a wellbeing, v problematice pravidel práce se skupinami, v principech respektujícího chování oproti neefektivním způsobům komunikace. Seminář se také zabýval chováním učitele, které dokáže napomoci k ukázněnosti žáků, součástí kurzu je nácvik empatické reakce a aktivního naslouchání. Kurz byl veden převážně prakticky a vyžadoval aktivní účast všech přítomných. Součástí byl i metodický materiál včetně cvičení a her.

Tyto aktivity budou pro pedagogy plánovány i ve druhém roce realizace projektu MAP.

Co nás čeká

Úkolem Místního akčního plánu (MAPu) je naslouchat potřebám škol, vést s nimi dialog a společně rozvíjet vzdělávání pomocí aktivit, o které mají školy zájem. Zaměřujeme se na vzdělávací a zážitkové programy pro děti a žáky mateřských i základních škol, dále také pořádáme programy pro pedagogy, ředitele škol a další pedagogické pracovníky i pracovníky neformálního vzdělávání. Realizační tým MAPu připravil a stále připravuje další aktivity i na druhý rok realizace projektu. K aktivitám, které probíhaly v roce 2024 přibudou další jako například Revolution train - tzv. protidrogový vlak jako program prevence užívání návykových látek, zorganizována bude výtvarná kreativní soutěž pro děti i žáky, kde odměnou bude uhrazení školního výletu pro celou třídu. Podpoříme tak spolupráci dětí, upevníme vzájemné vztahy a následně si účastníci užijí wellbeingovou společnou aktivitu.

Na Pracovních skupinách v závěru roku 2024 byla diskutována potřeba pedagogů a vedení škol a školek pokračovat v nastaveném trendu spolupráce, která vznikla díky projektu MAP. Realizační tým bude tedy v prvním pololetí roku 2025 pracovat na zpracování návrhů aktivit, které by se mohly realizovat v navazujícím projektu MAP V.

Vydala MAS MORAVSKÁ BRÁNA, z.s.

Bratrská 358

Lipník nad Bečvou

www.mas-moravskabrana.cz